

Saksbehandler: Programleder Anne Krogstad

Dato: 26.12.2012

Telefon: (+ 47) 22 85 52 57

Telefaks: (+ 47) 22 85 52 53

Nettadresse: www.iss.uio.no

Egenevaluering av Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon

Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon – forkortet KULKOM – ble startet opp høsten 2003. Forrige programevaluering ble gjennomført 2006-2007. Denne rapporten dekker hovedsakelig perioden fra høstsemesteret 2006 og frem til høsten 2012.

1. OM PROGRAMMET

1.1 Programmets opprinnelse

Det tverrfaglige Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon ble opprettet av en gruppe forskere fra de fire fagene sosiologi, sosialantropologi, medievitenskap og psykologi. I programmets «opprinnelsesmyte» møtte programmets initiativtaker, professor Ivar Frønes, en britisk kollega på en konferanse i Paris. På et hotellrom forsynt med dype askebegre og minibar ble det uti de sene nattetimer utviklet en plan for hvordan norske, tverrfaglig orienterte studenter kunne inngå i et utvekslingsprogram med Goldsmiths, University of London. Denne planen ble realisert i og med opprettelsen av Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon (KULKOM) ved Universitetet i Oslo i 2003. Ironisk nok ble selve utvekslingsavtalen forpurret ved at programmets britiske kontaktperson ved Goldsmiths ble rektor ved et annet universitet. Men KULKOM har siden eksistert. Det har til nå vært tatt opp ti kull på dette tverrfaglige bachelorprogrammet. Omtrent 60 nye studenter tas opp hvert år.

Programmets første undervisere var en tett sammensveiset gruppe forskere som alle brant for tverrfaglighet, og som til tross for i ulik disiplinforankring var levende opptatt av tematikken kultur og kommunikasjon. Dette engasjementet har vedvart, også etter at et par av de opprinnelige deltakerne av naturlige årsaker er blitt erstattet.

Programmet integrerer i dag de fagene som opprinnelig var med: Sosiologi, sosialantropologi, psykologi og medievitenskap. Programmet er ikke bare tverrfaglig. Det er også tverrfakultært idet de tre førstnevnte disiplinene tilhører til det Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV), mens medievitenskap er lagt til det Det humanistiske fakultet (HF).

Lenke til programmets hjemmeside: <http://www.uio.no/studier/program/kulkom/styret/>

1.2 Programråd

For å ivareta det tverrfaglige preget har programmet et styre, kalt programråd, der hvert fag har én representant, i hovedsak de som underviser på programmet. I tillegg er studentene representert med to medlemmer.

Programlederen har faglig ansvar for programmet og forbereder saker til programrådet. Det administrative ansvaret for programmet ble i 2009 overført fra SV-fakultetet til Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi.

Medlemmer i Programrådet i rapportperioden 2006-2010:

Faglige representanter:

- Sosiologi
 - Anne Krogstad, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (programleder og programrådsleder)
- Psykologi
 - Rolv Mikkel Blakar, Psykologisk institutt
- Medievitenskap
 - Ove Solum, Institutt for medier og kommunikasjon
- Sosialantropologi
 - Ingjerd Hoem, Sosialantropologisk institutt (fra vår 2008 til høst 2010)
 - Marianne Lien, Sosialantropologisk institutt (fra vår 2007 til høst 2007)
 - Odd Are Berkaak, Sosialantropologisk institutt (fra 2003 til høst 2006)

Administrativt ansvarlige, Samfunnsvitenskapelig fakultet (til 2009), Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi:

- Joakim Dyrnes (fra vår 2009 til høst 2010)
- Araz Dara (fra høst 2007 til høst 2008)
- Adelheid Huuse (fra vår 2005 til vår 2007)

Studentrepresentanter for ett år av gangen:

- Marthe Nordengen Berntzen, Martine Bjerva, Even Hallgren, Jenny Victoria Jærn, Ingrid Mørk, Ingvild Brox Kielland, Marianne Ligaard, André Mælen Nilsen

Medlemmer i Programrådet i rapportperioden 2010-2014 (frem til 2012):

Faglige representanter:

- Sosiologi
 - Anne Krogstad, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (programleder og programrådsleder)
- Psykologi
 - Rolv Mikkel Blakar, Psykologisk institutt
- Medievitenskap
 - Ove Solum, Institutt for medier og kommunikasjon
- Sosialantropologi
 - Rune Flikke, Sosialantropologisk institutt (fra våren 2013)
 - Arve Sørum, Sosialantropologisk institutt (fra høsten 2011 til høsten 2012)
 - Thomas Hylland Eriksen, Sosialantropologisk institutt (vår og høst 2011)
 - Ingjerd Hoem, Sosialantropologisk institutt (fra vår 2008 til høst 2010)

Administrativt ansvarlige, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi:

- Ingvild Bergom Lunde (fra høsten 2012, vikar for Kari Henriksen)
- Lixian Cheng (fra vår 2012 til høst 2012, vikar for Kari Henriksen)
- Kari Henriksen (fra vår 2011 til vår 2012)
- Joakim Dyrnes (fra vår 2009 til høst 2010)

Studentrepresentanter for ett år av gangen:

- Eirik Jørgensen, Kim-André Gorostuen, Ellen Andersen, Nikolai Fjågesund, Johanna Blom Davidsen, Johannes Ittelin, Martine Bjerva

Som det fremgår av oversikten, har det vært kontinuitet i hvem som har vært programrådsmedlemmer – og forelesere – i fagene sosiologi, psykologi og medievitenskap siden 2006. I sosialantropologi, derimot, har det vært stadig skifte av programrådsmedlemmer/forelesere (mer om dette under punkt 4). Også når det gjelder den administrative studiekonsulentstillingen har det vært mange skifter.

Lenke til Programrådets medlemmer og til tidligere referater:

<http://www.uio.no/studier/program/kulkom/styret/>

1.2 Oppbygging

Tabell 1 viser anbefalt struktur for Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon. To emner er laget spesielt for programmet: Et tverrfaglig innføringsemne som gir 20 studiepoeng og går over to semestre (KULKOM1001) og et tverrfaglig avslutningsemne der studentene skriver en større bacheloroppgave (KULKOM3090/10 studiepoeng). Programleder har siden 2006 hatt emneansvar for disse to emnene, noe som har innebåret ansvar for overordnede perspektiver. I tillegg har hun tatt seg av sosiologiundervisningen på de to emnene. Representantene fra de andre involverte disiplinene har i undervist i sine respektive fag på de to emnene.

Tabell 1. Strukturmatrise for Bachelor i kultur og kommunikasjon (KULKOM)

6. semester	KULKOM3090 - Oppgaveemne i kultur og kommunikasjon	Fordypningsemne	Fordypningsemne
5. semester	Fordypningsemne	Fordypningsemne	Fordypningsemne
4. semester	Fritt emne	Fritt emne	Fritt emne**
3. semester	SVMET1010 - Kvalitativ metode / PSY1010 - Forskningsmetode I *	SOS2500 - Kulturanalyse, diskurs og semiotikk - et sosiologisk perspektiv	SOSANT1400 - Symbolbruk og erkjennelsesformer
2. semester	KULKOM1001 - Innføringsemne: Forståelsesformer og perspektiv	PSY2500 - Kommunikasjon, språk og sosiale relasjonar	MEVIT2110 - Medie- og kulturteori
1. semester	KULKOM1001 - Innføringsemne: Forståelsesformer og perspektiv	EXPHIL03 - Examen philosophicum	SVEXFAC03 - Examen Facultatum - Samfunnsvitenskapelig variant
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

Hovedstrukturen for programmet er som følger:

- Exphil og Svexfac tas første semester (høst). KULKOM ikke har ansvar for disse emnene, selv om de er lagt inn i vår plan.
- De tre første semestrene består av en obligatorisk del der studentene tar 90 studiepoeng i en bestemt rekkefølge. I tillegg til KULKOM1001 må studentene ta ett obligatorisk emne i hvert av de fire involverte fagene pluss metodeemne.
- I fjerde semester er det lagt inn frie emner. Studentene oppfordres til å legge et utenlandsopphold til dette semesteret.
- I femte og sjette semester tar studentene emner innenfor det faget de ønsker å fordype seg i – det være seg sosiologi, sosialantropologi, medievitenskap eller psykologi.
- I sjette og siste semester skriver studentene også den nevnte bacheloroppgaven (KULKOM3090) basert på den tverrfaglige innsikten de har fått gjennom studiet.

Strukturmatrisen og de til enhver tid gjeldende oversiktene over valgfrie emner finnes på KULKOMs hjemmeside under overskriften *Oppbygging og gjennomføring*:

<http://www.uio.no/studier/program/kulkom/oppbygging/>

1.3 Læringsmål

Programmets læringsmål ble revidert i forbindelse med en større gjennomgang SV-fakultetet hadde av disse for alle programmer våren 2007. Denne revisjonen var for KULKOMs del helt nødvendig; de tidligere læringsmålene var elendige. Endring av læringsmål ble også foretatt i forbindelse med innføringen av det såkalte kvalifikasjonsrammeverket i 2011-2012.

Læringsmålene skulle nå være mer presise og tydelige. Det blir lagt vekt på å formidle at programmet gir kunnskap om sentrale perspektiver på kultur og kommunikasjon i fagene sosiologi, sosialantropologi, psykologi og medievitenskap, at kunnskapen skal kunne ses i lys av demokrati, mediepåvirkning og makt, samt at den skal kunne knyttes til dagsaktuelle fenomener. Formidlingskompetanse vektlegges, ikke minst fordi programmet tematisk handler om kommunikasjon: Studentene skal kunne formidle kulturfaglige ideer, problemer og løsninger til fagfolk, venner/bekjente/familie og allmennhet. Dessuten er det gjort eksplisitt at studentene skal tilegne seg metodekompetanse og lære seg å analysere og anvende fagstoff i tråd med faglige, metodiske og etiske retningslinjer. Dette knyttes til en generell kompetanse i det å kunne skille mellom kunnskaper og meninger og det å ha tilegnet seg grunnregler for redelighet i forskning og faglige fremstillinger.

Det er godt mulig at læringsmålene kunne vært enda mer konkrete. Det er krevende å vite hvilket nivå man skal legge seg på i slike tekster. Programmet gir i alle fall opplæring i å kunne utvikle studentenes «tverrfaglig kompetanse» og «faglig fantasi», noe som vil sette dem i stand til å se et fenomen fra flere sider. Målet er at de også skal kunne «reflektere kritisk over tegn, språk, kultur, kommunikasjon, identitet, mediepåvirkning og makt». Tilbakemeldinger fra studentene er at dette blir godt formidlet i undervisningen på programmet, og at dette gir kunnskap for livet. Det vil selvsagt variere i hvilke grad studentene har oppnådd alle de øvrige læringsmålene. Men avslutningsemnet på programmet, KULKOM3090, er gjennomgående preget av et relativt høyt karakternivå, noe som tyder på at læringsmålene stort sett oppnås – i den grad det er samsvar mellom mål og eksamensformer. De senere årene har tilsynsmentor ment at det her er samsvar.

Hva er så forholdet mellom hva studentene lærer på programmet og det de senere gjør? Får studentene relevant jobb etter endt studium? Spørsmålet opptar svært mange av studentene våre. Det vanskelig å vite sikkert hva arbeidslivet til enhver tid etterspør. Studentene på programmet velger ulike fordypninger, noe som også kan ha en viss betydning for senere jobb. Mange av dem som fullfører bachelorprogrammet tar dessuten en mastergrad etterpå, en god del av dem også i utlandet (vurdert etter hvor mange slike referanser programleder skriver). Vi har dessverre ingen god oversikt over hvor studentene våre havner etter studiet. Men med kompetanse i kultur og kommunikasjon får studentene i alle fall et bredt spekter av jobbmuligheter, særlig innenfor kultur- og mediesektoren. Mange med tilsvarende bakgrunn jobber med informasjon, kommunikasjon, utdanning, reklame, forlagsvirksomhet, journalistikk og markedsføring. Det viser også den eneste arbeidslivsundersøkelsen vi har, Kandidatundersøkelsen fra 2008. Selv om det bare var 19 tidligere KULKOM-studenter som svarte på denne, viser svarene at 42 prosent fortsatte studiene med en master, mens resten stort sett var i jobb, først og fremst i privat sektor. Mer konkret dreide det seg om informasjons- og PR-arbeid, journalistikk/redaksjonsarbeid, konsulentvirksomhet, administrasjon og ledelse/prosjektledelse.

Så lenge vi vet såpass lite om hva studentene med denne tverrfaglige utdannelsen går til, har vår jobb i første rekke vært å bevisstgjøre studentene på hva de faktisk *kan* etter endt studium. Her kan selvtilliten deres styrkes. Videre ønsker vi å foreta flere intervjuer med tidligere studenter som kan legges ut på nettsidene våre. Det er også ønskelig å utvikle verktøy for kontakt med

tidligere studenter. Muligens kan KULKOM3090 brukes som en arena for å etablere fremtidig kontakt med studentene også etter endt bachelorgrad.

Programmets læringsmål finnes under overskriften *Hva lærer du?* på KULKOMs hjemmeside: <http://www.uio.no/studier/program/kulkom/hva-lerer-du/>.

1.4 Helhet og sammenheng i studieprogrammet

Helheten og sammenhengen i studieprogrammet vurderes som god. Dette skyldes blant annet at vi i 2006-2007 la opp til mindre valgfrihet og fastere struktur i programmet. Endringen førte til at studentene tar de samme emnene de tre første semestrene. Det gir større kullfølelse, som igjen får positive ringvirkninger for det faglige. Også seminarene har de siste årene fått en tydeligere struktur, og de er alle blitt gjort obligatoriske. En større pensumrevisjon pluss flere små justeringer har bidratt til at studentene etter hvert har vurdert programmet som *innholdsmessig* helhetlig, en tilbakemelding vi ikke tidligere fikk. Mer systematisk bruk av tidligere KULKOM-studenter som seminarledere, flere seminarer på KULKOM3090, strammere og mer obligatorisk seminaropplegg, informasjonstekster som «Hva kan en Kulkommer», grundig reviderte nettsider med nye emnebeskrivelser og tydeligere læringsmål har nok også bidratt til å skape mer helhet og sammenheng i studieprogrammet.

De fleste studentene synes det er relativt mye å sette seg inn i det første semesteret (fellesemnet KULKOM1001). Dette er ikke overraskende, siden det dreier seg om å få oversikt over fire forskjellige fags blikk på kultur og kommunikasjon. Studentene har også ulike forutsetninger. En mer helhetlig forståelse pleier å komme på plass i løpet av andre semester. For enkelte skjer ikke dette før i tredje semester.

1.5 Undervisnings- og vurderingsformer

Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon er satt sammen av emner fra flere emneleverandører, og programledelsen har derfor liten kontroll over de samlede undervisnings- og vurderingsformene. Unntaket er KULKOM1001 og KULKOM3090, som vi selv utformer.

Tabell 2 gir en samlet oversikt over undervisnings- og vurderingsformer for de obligatoriske emnene som inngår i Bachelorgraden i kultur og kommunikasjon.

Tabell 2. Undervisnings- og vurderingsformer på KULKOMs obligatoriske emner

Emne	Undervisningsform	Eksamensform
EXPHIL03	Forelesninger og seminarer gjennom hele semesteret	Semesteroppgave + flervalgsprøve/seminarfremmøte
SVEXFAC03	13 dobbelttimer forelesninger og 11 dobbelttimer seminarer	Skoleeksamen fire timer + to flervalgsprøver underveis
KULKOM1001	Går over to semestre (20stp). 1. semester: 12 dobbelttimer forelesninger og 8 dobbelttimer seminarer 2. semester: 10 dobbelttimer forelesninger og 8 dobbelttimer seminarer	1 obligatorisk semesteroppgave som studenten arbeider med og innleverer i løpet av høstsemesteret + 1 obligatorisk semesteroppgave som studenten arbeider med og innleverer i løpet av vårsemesteret + skoleeksamen seks timer som avholdes på slutten av vårsemesteret
PSY2500	30 timer til sammen med forelesninger og seminarer	Obligatorisk aktivitet + semesteroppgave
MEVIT2110	Seminarer og forelesninger gjennom hele semesteret	Kvalifiseringsoppgave + hjemmeeksamen tre dager
SVMET1010*	Felles forelesninger og fagspesifikke seminarer	2 individuelle emneoppgaver + skoleeksamen fire timer
PSY1010*	12 dobbelttimer forelesninger og 10 dobbelttimer seminarer.	Skoleeksamen tre timer
MEVIT2800*	Forelesninger og arbeidsgrupper	Mappeevaluering + skoleeksamen fire timer
SOS2500	10 dobbelttimer forelesninger og 3 oppgaveseminarer	Emneoppgave + skoleeksamen fire timer
SOSANT1400	Forelesninger og seminarer gjennom hele semesteret	Hjemmeeksamen
KULKOM3090	8 dobbelttimer forelesninger og 8 dobbelttimer seminarer	Individuell emneoppgave + muntlig eksamen

*Studenter som velger fordypning i sosiologi, sosialantropologi og medievitenskap tar vanligvis metodeemnet SVMET1010 – Kvalitativ metode. De med fordypning i medievitenskap har siden 2011 også kunnet erstatte SVMET1010 med MEVIT2800 – Metoder i medievitenskap. Studenter som velger fordypning i psykologi må ta metodeemnet PSY1010 – Forskningsmetode I.

Det tverrfaglige innførings- og avslutningsemnet på programmet – KULKOM1001 og KULKOM3090 – har en kombinasjon av forelesninger og seminarundervisning. På innføringsemnet KULKOM1001(går over to semestre) innførte vi, etter forslag fra studentene, mappeevaluering som eksamensform (innført høsten 2010). Den inneholder studentenes seminaroppgave fra høst- og vårsemesteret samt en sekstimers skoleeksamen på slutten av emnet. Eksamensformen på avslutningsemnet KULKOM3090 er en bacheloroppgave med selvvalgt tema, der utkast blir presentert og kommentert i seminarsammenheng. I tillegg er det en muntlig prøve der studentene både får spørsmål knyttet til sin egen emneoppgave og blir prøvet i pensumet generelt.

Det er en blanding av skoleeksamen, semesteroppgaver og hjemmeeksamen på de øvrige obligatoriske emnene i programmet. På SOS2500 (der programleder er emneansvarlig) ble

studentene i åtte semestre gitt anledning til å lage en wiki-emneoppgave som eksamensform, den første av sitt slag i landet.

1.6 Universell utforming og tilrettelegging for funksjonshemmede

Det er SV-fakultetet – og Universitetet i Oslo sentralt – som i første rekke sørger for universell utforming. Vi støtter aktivt opp om SV-fakultetets «Tilrettelegging i studiet»:

<http://www.sv.uio.no/studier/admin/tilrettelegging/index.html>

De KULKOM-foreleserne som ønsker det, kan podcaste sine forelesninger.

1.7 Internasjonalisering

Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon har i dag en egen utvekslingsavtale med Universiteit Maastricht, Nederland, som studentene på programmet har fortrinn på, samt bilaterale avtaler med University of California, Berkeley, Goldsmiths College og American University of Paris/Cairo. Det er i tillegg mulig for våre studenter å bruke utvekslingsavtaler som tilhører instituttene, SV-fakultetet, det humanistiske fakultetet eller andre enheter ved UiO. Lenke til utvekslingsmuligheter etter verdensdel og land ligger her: <http://www.uio.no/studier/utland/>

Utenlandsopphold er ikke obligatorisk, men et tilbud som gir den enkelte student mulighet til å utvide sin internasjonale kompetanse og omstillingsevne. Et stort flertall av de som reiser på utveksling, gjør det i fjerde semester. Som nevnt er programmet da tilrettelagt for utveksling. Omorganiseringer i psykologifaget er årsaken til at et åpent semester ikke oppnås for de som nå velger fordypning i psykologi. Tabell 4 gir oversikt over utvekslingen på KULKOM-programmet i evaluingsperioden.

Tabell 3. Utveksling på Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon, 2007-2012

Avtale	Antall utreisende studenter	Kommentar
Bilaterale avtaler	29 (28 kvinner)	Hovedsaklig University of California, Berkeley (13) + Goldsmiths College (12) + American University of Cairo (2) + University of Paris (1) + Universidad de Buenos Aires (1)
Erasmus avtaler	18 (14 kvinner)	Maastricht University (5), Granada (1), Freie (1), Aberdeen (1), Complutense de Madrid (1), Sorbonne (1), Strathclyde (1), Tubingen (1), Grenoble (1), University College Dublin (1), Universidad de Salamanca (2), La Sapienza (1), Tudományegyetem (1)
NORDLYS avtaler	2 (2 kvinner)	Stockholm (1) og København (1)
Senteravtaler	1 (kvinne)	Frank-norsk senter for utveksling og samarbeid (1)
UiO-bilaterale avtaler	24 (20 kvinner)	Queensland (7), Queens University (4), New South Wales (3), Griffith (3), Melbourne (2), British Columbia (1), Connecticut (1), Sydney (1), Cape (1) Town, McGill (1)
Uten avtale	3 (2 kvinner)	Tyrkia (1), Columbia USA (1), København (1)
Studenter som har trukket seg	(4)	
Totalt	77 (67 kvinner)	

77 av våre studenter har vært på utveksling siden 2007. Som for de øvrige studentene på SV-fakultetet, er de mest populære utvekslingsuniversitetene Goldsmiths College og University of California, Berkeley. Her finnes det gode bilaterale avtaler. De mest populære utvekslingslandene er dermed Storbritannia og USA. Også Australia velges av en del av våre studenter.

I evalueringsperioden har 67 kvinner og ti menn reist på utveksling. Fordelingen reflekterer til en viss grad kjønnsfordelingen på programmet.

Programutvalget er i ferd med å undersøke mulighetene for å lage en felles blogg for de som drar på utveksling. De undersøker også mulighetene for en ren kulturutveksling med et nederlandsk universitet. Fem studenter fra et bachelorprogram ved Nijmegen kommer antakelig til oss til våren. De ønsker etter hvert tilsvarende besøk fra våre studenter.

Med det stramme firefagsprogrammet som KULKOM har, er det krevende å få laget egne kurs med undervisning på engelsk (selv om slike kan inngå i frie emner/fordypninger). Vi har derfor få muligheter til å tilrettelegge for innreisende studenter. Vi vil imidlertid bemerke at stadig flere av KULKOMs studenter tar emner i utlandet. Slik tilrettelegger programmet for et visst mangfold i studiespråk og -erfaringer, riktignok sett fra våre egne studenters ståsted. Vi vil videreutvikle promoteringen av utvekslingstilbudet. Vi vil også undersøke mulighetene for å forenkle utveksling.

1.8 Læringsmiljø og programtilhørighet

Konklusjonen i mange av våre evalueringer er at studentene er godt fornøyde med programmet, at fagene oppleves som interessante og at studentene opplever å være i et godt faglig og sosialt miljø. Flere har meddelt at de gleder seg til å komme på Blindern hver dag på grunn av blandingen av spennende fag og et godt miljø.

KULKOM arrangerer hvert år informasjonsmøter og andre typer arrangementer, som blant annet inkluderer beretninger fra tidligere KULKOMMERE og oppstartsforelesning m/pizza og drikke. Vi inviterer også en del gjesteforelesere hvert år, noe studentene setter pris på. Programutvalget gjør en gedigen innsats for å sikre et godt læringsmiljø. Her videreføres gode tradisjoner fra tidligere kull mht. sosiale og faglige aktiviteter. Programutvalget arrangerer hytteturer, harryturer til Sverige, klassturer til utlandet (London, Berlin, Wien osv.), julebord, pubkvelder, eksamensquizz'er, ekskursjoner til arbeidsplasser (Telenor, DNB, departementer osv.), *Mad Men*-fester, stressmestringskurs og en rekke faglige samlinger. Studentene har utviklet en egen logo for programmet, som er inkludert på forsiden av denne egenevalueringen. Denne er også trykket på Programutvalgets gensere. Alle som vil, ser ut til å inkluderes i det faglige miljøet. Studentene rapporterer at de grupperer seg relativt naturlig, og alle sier hei til alle. Alt dette arbeidet har gode ringvirkninger også faglig.

1.9 Ressurser/infrastruktur

Både programleder og studiekonsulent har faste treffetider hver uke, og studiekonsulenten har i tillegg veiledningstimer på SV-infosenter. Begge kan selvsagt også nås på e-post og telefon. Studenter henvender seg også til SV-infosenter for alt om det praktiske ved bachelorstudiene: <http://www.sv.uio.no/studier/kontakt/sv-infosenter.html>

Mye informasjon står i tillegg på programsidene, instituttets nettsider, samt SV-fakultetets nettsider. Vi sender også viktige beskjeder om studier pr e-post og holder orienteringsmøter ved studiestart og før studentene velger fordypning.

Det er to studentrepresentanter i KULKOMs programråd, og alle møtereferater blir publisert på programsidene: <http://www.uio.no/studier/program/kulkom/styret/>

SV-fakultetets PLUSS-program tilbyr ekstra oppfølging til nye bachelorstudenter, hvor blant annet studiekonsulent inviterer til individuelle studentsamtaler (dette er beskrevet videre under punkt 2.6.c): <http://www.sv.uio.no/studier/pluss/>

Mer informasjon om læringsressurser på SV-fakultetet er tilgjengelig på nett her: <http://www.sv.uio.no/studier/ressurser/>

Som UiO-studenter får KULKOM-studentene også benytte seg av Studentsamskipnadens (SiO) tjenester som for eksempel studentrådgivning: <http://www.sio.no/wps/portal/sio?reset=true>

Som det fremgår av oversikten, er informasjonen om ressursene spredd rundt på ulike sider – på programsidene, SV-info, fakulteter og Studentsamskipnad. Man kan spørre seg om det her burde vært enklere å finne frem. KULKOMs programutvalg er i ferd med å utforme en hjemmeside, der

man ønsker å fremme studieprogrammet samt virksomhet og arrangementer. Programutvalget tilbyr å utarbeide en samleside der slik felles informasjon kan inngå.

2. OVERORDNET VURDERING AV STUDIEKVALITET

2.1 Målgruppe, rekruttering, opptaksrammer og søknadsmasse

Alle som har generell studiekompetanse er kvalifisert til å søke. De kan gjøre dette gjennom Samordna opptak. Rekrutteringen til programmet ser ut til å foregå via ryktespredning og via informasjon på nett. Universitetet i Oslo arrangerer skolebesøk og *Åpen dag* for elever i videregående skole og andre interesserte. Programleder har i en årrekke presentert programmet på *Åpen dag* (og også på *Faglig-pedagogisk dag*, som er for lærere, som igjen kan tipse sine respektive elever om programmet). Programutvalget har de siste årene gjort en glitrende innsats ved å holde stand, informere, vise slides fra studietur osv. Disse tiltakene ser ut til å virke.

Søkningen til programmet har vært svært stor i hele perioden. Totalt antall søkere til Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon hvert år har i perioden ligget på mellom 1349 (i 2007) og 1717 (i 2011). Tabell 4 viser utviklingen i antall søkere med KULKOM-programmet som *førstevalg* sammenliknet med tilsvarende søkere til andre programmer på SV-fakultetet.

Tabell 4. Utviklingen i tallet på søkere som har KULKOM-programmet som sitt førstevalg

Studium								Ramme	Førstevalg per
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012	valg per plass
Samfunnsgeografi	109	109	110	117	98	87	68	50	1,36
Europastudium (EU)	103	95	85	84	101	100	75	55	1,36
Sosialantropologi	211	224	179	213	190	169	146	95	1,54
Utviklingsstudium	194	191	146	145	162	145	108	60	1,80
Sosiologi	300	253	279	277	254	263	224	110	2,04
Statsvitenskap	405	401	464	489	470	489	401	140	2,86
Samfunnsøkonomi 3-årig	322	298	312	364	303	382	342	95	3,60
Psykologi 3-årig	751	484	603	597	612	686	681	170	4,01
Offentleg administrasjon	262	204	228	192	223	309	244	55	4,44
Kultur og kommunikasjon	229	179	255	249	275	280	289	60	4,82
Internasjonale studium	480	437	427	476	424	463	418	60	6,97

Kilde: FS, tilgjengelig på <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/opptak/>

Samordna opptak, tilgjengelig på <http://www.samordnaopptak.no/info/soekertall/>.

Som vi ser av tabellen, har Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon i 2012 nest høyest antall studenter per plass på SV-fakultetet: 4,82. Dette gir seg også utslag i svært høye poenggrenser for opptaket, noe som fremkommer i tabell 5.

Tabell 5. Poenggrenser for opptak til bachelorprogram 2003–2012 (Samla opptak)

Utvalgte bachelorprogram	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Primærvitnemålskvote, poenggrense							
Europastudium (EU)	50,7	49,2	47,5	43,8	46,0	46,3	45,4
Internasjonale studium	57,5	58,1	58,0	54,5	54,0	54,4	53,8
Kultur og kommunikasjon	49,1	49,4	50,6	47,7	48,4	48,6	48,8
Offentleg administrasjon og leiing	48,4	47,0	47,5	46,4	45,0	46,4	46,2
Samfunnsgeografi	45,0	45,1	45,4	39,5	42,1	41,8	41,1
Samfunnsøkonomi	48,8	49,9	48,5	45,1	46,9	46,8	46,5
Sosialantropologi	44,7	45,8	45,7	39,6	43,9	42,5	41,3
Sosiologi	45,0	43,9	45,5	41,2	44,0	43,7	43,0
Statsvitenskap	49,0	49,3	49,9	45,8	47,4	47,6	47,4
Utviklingsstudium	52,9	53,2	52,8	46,9	47,8	47,4	45,7
Snitt, SV-fakultetet	49,6	49,6	49,3	44,9	46,6	46,6	45,9
Ordinær kvote, poenggrense	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kultur og kommunikasjon	53,6	53,0	53,5	52,8	52,9	53,0	53,6
Snitt, SV-fakultetet	53,9	53,7	53,1	52,3	52,7	53,4	52,8
Snitt, Humanistisk fakultet	52,3	50,2	49,2	47,9	48,0	47,7	45,7

Poenggrensene = poengene til den siste studenten som fikk opptak. Tallene for 2008 (og tidligere) og 2009 (og senere) er ikke helt sammenliknbare på grunn av endrede regler for poengtildeling.

Tabellen viser at KULKOM ligger over snittet for SV- og HF-fakultetet når det gjelder poenggrense for primærvitnemålskvote. Nærmere bestemt har programmet her nest høyest poenggrense for opptak på SV-fakultetet. Poenggrensen for ordinær kvote ligger nærmere snittet for SV-fakultetet, men er høyere enn for HF-fakultetet.

Det er til nå tatt opp ti kull på programmet. Fra starten av har opptaksrammen vært 60 studieplasser. Fakultetet "overbooker" alltid i større eller mindre grad når det sender ut tilbud, men det varierer hvor mange som takker ja til plassen. Det er heller ikke alle som takker ja, som faktisk starter på studiet. Hva så med størrelsen på kull?

Tabell 6. Størrelsen på kull (FS)

Kull	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Registrert i FS	71	74	68	72	54	72	66
–antall kvinner	56	57	53	59	43	59	53
Bekreftet plan 1. semester	61	63	64	67	49	65	55
– tok progameksamen 1. år (KULKOM1001)	47	48	50	53	37	49	-
– tok annen eksamen 1. år	4	7	10	4	9	14	-
– gikk opp, men strøk	-	-	-	-	-	-	-

Grunnen til at det er oppgitt 1. år er fordi KULKOM1001 går over to semestre.

Som vi ser av tabell 6, ligger antall studenter som tar progameksamen første år (etter to semestre) på mellom 37 og 50 per kull. Vi har kapasitet til 60 plasser. Svært mange ønsker plass

på vårt studium. Og vi vil gjerne ha 60 plasser. Derfor vil programledelsen ved neste opptak foreslå at SV-fakultetet øker overbookingen til KULKOM-programmet, slik at vi i større grad fyller opp samtlige plasser. Denne typen egevaluering bidrar til å bevisstgjøre oss om slike forhold.

Hva slags studenter har vi på KULKOM-programmet? Tabell 7 gir en oversikt over alder og kjønn.

Tabell 7. Alder og kjønn ved oppstart

	Alder i oppstartsår		18-20-år (%)	Kvinner (%)
	Snitt	Median		
2006-kullet	22,8	22	29,6	79
2007-kullet	22,9	22	27,0	77
2008-kullet	22,5	21	38,2	78
2009-kullet	22,3	21	41,7	82
2010-kullet	23,6	21,5	40,7	78
2011-kullet	22,9	21,5	36,1	82
2012-kullet	22,5	21	40,9	80

Som vi ser er det mange unge kvinner som søker seg til programmet. Snittalder ved opptak har i rapportperioden vært 22-23 år. Kvinneandelen ligger på mellom 77 og 82 prosent. Mellom én og 10 prosent har tidligere studieerfaring fra Universitetet i Oslo (ikke vist i tabellen).

Når det gjelder kjønnsbalansen er det ingenting i programmets opplegg eller faglige orientering som utelukker mannlige deltakelse, snarere tvert imot: I forrige programevaluering fikk programmet påpekt at det var mange mannlige forelesere og at svært mye pensumstoff var skrevet av mannlige forfattere. Slik kunne vi heller ikke ha det, ikke minst med tanke på de mange kvinnene i programmet. Etter hvert har det blitt en bedre miks av kvinnelige/mannlige forelesere. Og i pensumrevisjonene er det også tatt et visst hensyn til forfatterens kjønn. Vi har dessuten en god blanding av kvinnelige og mannlige seminarledere. Og vi forsøker – i den grad det er mulig – å ha kjønnsblandede eksamenskommisjoner, ikke minst i forbindelse med muntlig eksamen.

Mye av årsaken til kvinnedominansen ligger utenfor vår konkrete innflytelse: Temaene kultur og kommunikasjon ser ut til å være tydeligere kvinne- enn mannsrelatert, noe vi selvsagt setter på dagsorden, gitt vårt tematiske utgangspunkt.

2.2 Oppnådde resultater: Karakterer og strykprosent

Eksamensoppgavene på KULKOM1001 og KULKOM3090 sensureres med utgangspunkt i en programtilpasset variant av de nasjonalt fastsatte karakterbeskrivelsene. Vi opererer med to sensorer, en intern og en ekstern, noe vi vil fortsette med. Vi forsøker å sette sammen sensorer fra ulike fag (og som tidligere nevnt, med ulikt kjønn) i samme komité. Tilsynssensor foretar årlig en gjennomgang av 12 eksamensbesvarelser fordelt likt på de to emnene KULKOM1001 og

KULKOM3090. Dette for å vurdere eksamensoppgaver og karaktersettingspraksis. Eksamensoppgavene er gjennomgående vurdert til å være i tråd med læringsmålene, og det har vært liten sprik mellom tilsynssensors og sensorers bedømmelser av eksamensoppgavene. Av og til har det vært svake påpekninger av at sensorene er noe strenge, men ikke i de seneste evalueringene. I siste evaluering fikk vi en påpekning om nødvendigheten av å ha en tilstrekkelig bred rekruttering av sensorer fra andre universiteter i Norge. I et «spareperspektiv» vil de mange tverrfaglige forskningsinstituttene i Oslo-regionen likevel gi en bredde i rekrutteringen av tverrfaglig orienterte sensorer.

I perioden 2006-2012 lå karakterfordelingen for innførings- og avslutningsemnet på KULKOM litt over gjennomsnittet for både SV-fakultetet og HF-fakultetet (ifølge statistikkportalen «Bokkula», som er basert på data hentet fra Felles studentsystem, FS). Karakternivået må til en viss grad ses i sammenheng med de høye inntakskravene til programmet.

Tabell 8. Karakterfordelingen på KULKOM1001 og KULKOM3090 i perioden 2007-2012. Prosent

Karakter	Antall kandidater	A	B	C	D	E	F
Kulkom1001	316	13,3	32,2	36,1	10,1	1,9	-
Kulkom3090	242	16,1	37,6	33,5	6,6	1,2	-

Mens gjennomsnittskarakteren er C for KULKOM1001 i perioden, er gjennomsnittskarakteren B på KULKOM3090. Det høye karakternivået på sistnevnte emne henger nok sammen med at mange studenter legger ned veldig mye arbeid i bacheloroppgaven, men også at de får tett oppfølging og mye veiledning.

De to emnene har ingen stryk i perioden og svært få E'er. De ligger dermed godt an i forhold til gjennomsnittet for begge fakulteter.

KULKOM-studentene gjør det også godt på mange av de andre emnene som er involvert i programmet. Siden valgfriheten er såpass stor som den er, gis det ikke her noen tall. Men programleder får stadig positive tilbakemeldinger fra forelesere på andre fag og emner om KULKOM-studentenes innsats, engasjement og resultater.

2.3 Frafall og gjennomføring

Høyt frafall er en gjennomgående problemstilling ved Universitetet i Oslo. På grunn av registreringsproblemer har frafallet så langt ikke vært nøyaktig kartlagt, og den offisielle statistikken har overvurdert nivået på frafall. Statistikken gir likevel et generelt bilde av hvordan KULKOM ligger an i forhold til andre bachelorprogrammer ved SV-fakultetet (og ett program på HF: medievitenskap).

I et sammenliknende perspektiv har Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon et *høyt fullføringsnivå*, samt et *fracfallsnivå som er lavere enn andre programmer* det kan sammenliknes

med (sosiologi, sosialantropologi, psykologi, medievitenskap og utviklingsstudier). Frafall og fullføring på KULKOM har vært ganske stabilt i den perioden vi har tall for (2005-2010).¹

2.4 Studiepoengproduksjon

Fakultetet har en total studiepoengproduksjon per student som ligger i underkant av 20 studiepoeng per semester. Hvordan ser dette ut for KULKOM-studentene? Tabell 8 gir en oversikt.

Tabell 9. Studiepoengproduksjon for KULKOMs studenter og SV-fakultetet 2006-2012

Termin	Studiepoeng/student KULKOM	Studiepoeng/student SV-fakultetet
2006 H	20,1	18,7
2007 V	27,3	19,5
2007 H	19,6	18,5
2008 V	27,9	19,9
2008 H	21,0	19,2
2009 V	24,0	19,7
2009 H	19,4	18,5
2010 V	26,3	19,2
2010 H	22,1	19,3
2011 V	24,3	20,1
2011 H	22,4	19,0
2012 V	27,0	20,9

Kilde: <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/bokkula/>
Oppdatert fra FS: 25.10.2012

Studiepoengproduksjon blant KULKOM-studentene ligger her godt over snittet.

Årsaken til variasjonen i studiepoengproduksjon høst og vår, er at KULKOM1001 går over to semestre, og dermed ikke registreres endelig før etter to semestre. Tallene i tabellen er før øvrig ikke helt presise. UiO-statistikkside «Bok-kula» var sist oppdatert februar 2012, og det kan være forskjellige rapporteringspraksis i FS. Tallene skjuler også en del ting (permisjoner, utvekslingsopphold osv.), men kan gi et generelt bilde av hvordan KULKOM ligger an i forhold til andre bachelorprogrammer ved SV-fakultetet (og ett program på HF).

¹ Kilde: <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/gjennomforing/bokkula.php>
Data hentet fra Felles Studentsystem (FS) per 21.2.12.

2.5 Valg av fordypninger

KULKOM-studentene kan som nevnt velge å fordype seg i sosiologi, sosialantropologi, psykologi eller medievitenskap. Tabell 10 gir en oversikt over hvordan valgene fordeler seg.

Tabell 10. Fordypningsvalg etter opptaksår (studenter som har bekreftet plan i Studentweb). Prosent

Fordypningsvalg	2003- kull	2004- kull	2005- kull	2006- kull	2007- kull	2008- kull	2009- kull	2010- kull	2011- kull	Total %
Medievitenskap	37	29	27	33	33	15	33	35	50	33
Sosialantropologi	12	10	9	21	6	6	17	9	3	11
Sosiologi	46	35	23	19	31	13	27	9	19	28
Psykologi	4	26	41	28	29	21	23	48	28	28
Totalt i tall	54	58	56	43	48	55	55	23	32	

Som vi ser av tabellen, er det en ganske jevn fordeling når det gjelder valg av fordypning i medievitenskap, sosialantropologi og psykologi, riktignok med en viss variasjon over tid. Det er imidlertid få som velger sosialantropologi, noe vi drøfter nærmere under punkt 2.6.a og 4.2.

2.6 Vurderinger av studieprogrammet

Det finnes etter hvert gode rutiner for gjennomføring og oppfølging av studentevalueringer. Siden forrige periodiske programevaluering er følgende studentevalueringer gjennomført i regi av Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon:

- a) Underveisevaluering av *programmet*:
 - årlig via nettskjema for alle kull (hver vår)
- b) Evalueringer av *enkeltemner*:
 - KULKOM1001 hver gang emnet går (høst og vår)
 - KULKOM3090 hver gang emnet går (hver vår)
- c) Innkalling av førsteårsstudenter til egen samtale:
 - Årlig (hver vår)
- d) Tilsynssensors evaluering:
 - Årlig (hver vår)

Alle evalueringer fra 2007 til 2012 er lagt ut på programsidene og er således godt synlige. Det samme gjelder tilsynssensors rapporter, studiekvalitetsrapporter (2007-2010) og årsrapporter (2006-2009). Universitetet i Oslo har valgt å droppe studiekvalitetsrapporter som separate

rapporter de siste to årene. Våre vurderinger er i stedet integrert i større rapporter fra Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi.

Lenke til samtlige evalueringsrapporter er her:

<http://www.uio.no/studier/program/kulkom/studiekvalitetsrapporter/index.html>

a) Nettoevalueringene av programmet

Det blir hver vår gjennomført nettoevalueringer av programmet, der alle studenter som er registrert på studiet blir invitert til å fylle ut et nettskjema med åpne og lukkede spørsmål. Et generelt problem med disse evalueringene er at det er ganske få som svarer (fra 22 til 44 prosent). Hva den manglende interessen skyldes, er vanskelig å si. Det er mulig studentene blir evalueringstrette. Svarprosenten er såpass lav at det fester seg svært stor usikkerhet til tallene vi her presenterer. De må således tolkes i lys av annen informasjon.

Når det gjelder *forventninger til programmet og programmets faglige sammensetning* befinner svarene seg i den positive enden av skalaen. (På den annen side er programledelsens ønske å gi studentene noe annet og noe *mer* enn det de forventer. Våre fag gir mulighet til å forbløffe.)

I perioden 2009-2012 svarer mellom 72 og 93 prosent at de opplever at de obligatoriske emnene i programmet henger godt sammen. Dette er en forbedring fra tidligere. Mellom 50 og 69 prosent svarer at de synes det er et godt forhold mellom *organisert undervisning og tid til egenstudier*. Andelen har økt over tid.

Når det gjelder *arbeidsbelastning* mener et flertall av studentene i alle kull på alle evalueringene at den er passe eller litt krevende. Fordelingen i mars 2012, som er den siste evalueringen vi har, er følgende: 51 prosent svarer at de mener den samlede arbeidsmengden på programmet er middels (3 på en skala fra 1 til 5 der 5 er stor arbeidsmengde). 46 prosent mener at arbeidsmengden er middels til høy (4 på samme skala). Om tallene stemmer, er de betryggende: Studenter skal ha noe å strekke seg mot. Det kan se ut som om studentene synes det er noe mer krevende å studere det første året enn når de har studert to år eller mer. Dette må ses i sammenheng med at mange av studentene som begynner på KULKOM, ikke har tidligere studieerfaring.

Som vi så av forrige punkt, om valg av *fordypninger* (punkt 2.5), er det noe variasjon over tid. Ikke minst fikk psykologi en økning i forbindelse med at de laget en egen tverrfaglig master i psykologi. Mange KULKOM-studenter hadde i flere år etterlyst tverrfaglige mastergrader i forlengelse av bachelorgraden. Vi kan slå fast at det over tid er relativt få som velger fordypning i sosialantropologi. Kommentarene til dette spriker noe, men i 2007 påpekte enkelte at det obligatoriske fordypningsfaget i sosialantropologi ikke helt levde opp til forventningene: det ble mye eldre litteratur om «stammesystemer i Afrika». (Programleder og sosialantropologiske undervisere har derfor i lengre tid forsøkt å vise fagets relevans innenfor KULKOMs rammer, også gjennom utvalg av nye pensumbidrag. Her er vi enda ikke i mål.)

I 2011 svarer 89 prosent at de som regel eller alltid *finner den informasjonen de trenger*. Majoriteten oppgir internettkilder og e-post som hovedkilde til informasjon. Facebook seiler i 2012 opp som en av de viktigste informasjonskildene.

På spørsmål om studentene synes de får *vist hva de kan gjennom vurderingsformene*, varierer svarene noe. Nå er eksamensformene på de to tverrfaglige kjerneemnene (KULKOM1001 og KULKOM3090) endret de siste årene til henholdsvis mappevurdering og bacheloroppgave i kombinasjon med muntlig. Men på mange av de andre emnene studentene tar, er det mye skoleeksamener. Innvendingene går blant annet ut på at studentene ikke får vist det de kan på fire timer. Det er også en viss misnøye med at kvalifiseringsoppgaver ikke teller i karakteren. Siden programmet ikke selv bestemmer vurderingsformene på emnene som inngår i programmet, kan vi bare appellere til emneleverandørene om å variere eksamensformene mer.

Et stort flertall er fornøyd eller svært fornøyd med *læringsmiljøet*, og de har god kontakt med medstudenter. Det samme gjelder for trivsel på programmet. Kontakten mellom studenter og lærere foregår i større grad i forbindelse med forelesninger og seminarer enn i lærernes treffetid.

Når det gjelder *veien videre* etter bachelorgraden planlegger litt over halvparten å ta en master, enten ved UiO, annen norsk institusjon eller i utlandet. Mellom 20 og 30 prosent har ikke bestemt seg for hva de skal gjøre etter fullført studieprogram. Disse tallene har vært relativt stabile over tid.

En gjenganger i de tidligste evalueringene i perioden var at kvaliteten på seminarerne og seminarlederne ikke alltid var så god. Dette ser ut til å ha bedret seg etter at programleder etter hvert har håndplukket tidligere KULKOM-studenter til dette og videreutviklet opplegg og innhold i seminarerne. Men det har likevel vært tilfeller der seminarledere ikke helt har fungert. Det samme har skjedd når det gjelder forelesere.

En annen gjenganger har vært en viss misnøye med de obligatoriske emnene i sosialantropologi og medievitenskap, førstnevnte fordi studentene ikke så relevansen i forhold til den øvrige tematikken på KULKOM, og sistnevnte på grunn av for høyt vanskelighetsnivå. Dette har vi jobbet med på ulike måter, og det er opplagt blitt forbedringer. Men her er det fremdeles et forbedringspotensial.

En tredje gjenganger er at våre studenter ønsker å skrive en større avsluttende bacheloroppgave enn det de nå gjør. Den nåværende er på 10 studiepoeng (ca. 15 sider). Med et program som gir plass til hele fire fag, har vi dessverre ikke mulighet til å innfri dette ønsket.

Av andre ting som har vært nevnt, er bedre trening i skriving og informasjonshenting og bedre informasjon om hva graden kan brukes til. Bedre arbeidslivskontakt har også blitt nevnt.

Det er ikke plass i matrisen til å gi noe poenggivende kurs i skrivetrening, men på KULKOM1001 har vi innført skriveopplæring tidlig i høstsemesteret, før studentene begynner med seminaroppgaver. I tillegg til bibliotekkurset som blir gitt i begynnelsen av studiet, har vi i tillegg gitt to dobbeltforelesninger i informasjonshenting i forbindelse med bachelorskrivingsemnet KULKOM3090. Disse tilbudene er alle lagt inn i de aktuelle forelesningsrekkene.

Når det gjelder arbeidslivskontakt, som en del studenter etterlyser, arrangerer Universitetet i Oslo karriere- og arbeidslivsdager. Men dette dreier seg om relativt generell informasjon. Arbeidslivsrepresentanter hentes til en viss grad inn i undervisning og arrangementer. KULKOMs Programutvalg har vært svært gode til å arrangere bedriftsbesøk siste år (til Telenor, DNB, BBC, departementer, osv.). Ut fra både evalueringene og andre typer tilbakemeldinger, kan koplingen

til arbeidslivet være noe å jobbe videre med. Fra SV-fakultetets side vurderer man for tiden å lage valgbare praktisk-orientert emner. Disse ville utvilsomt være av interesse for våre studenter. Ikke minst vil de være nyttige for de studentene som vil benytte KULKOM-graden som yrkesforberedende utdanning.

b) Evalueringer av enkeltemner

Vi foretar alltid midtveis- og sluttevalueringer av KULKOM1001 og KULKOM3090:
<http://www.uio.no/studier/program/kulkom/studiekvalitetsrapporter/index.html>

Foreleserne i begge emner får stort sett gode tilbakemeldinger, enkelte vurderes som ekstremt flinke/supergode. Flertallet av studentene liker at det er mange og ulike/unike forelesere.

Pensumutvalget vurderes stort sett som godt og interessant (byttes ut med ujevne mellomrom).

Seminarene er blitt bedre de siste årene, med en fast og god struktur. De fleste er nå veldig fornøyde med seminaropplegg.

En utfordring på innføringsemnet er å få studentene til å se sammenhengen i emnet. Den røde tråden kommer erfaringsmessig mot siste del av emnet, men er også avhengig av studentenes forutsetninger og hvor mye de setter seg inn i pensum.

I programmet er det brukt så mye tid på evalueringsarbeid og rapportskrivning at Programrådet for et par år siden bestemte å ta noe lettere på den tidligere så grundige midtveisevalueringen av KULKOM1001. Den ble omformet til å gjelde studentenes læringsutbytte snarere enn til å gjelde vurderinger av programmet. Det er mulig vi i tillegg til å se på læringsutbytte, igjen skal foreta en midtveisevaluering. Dette for å få en forståelse av hvordan forelesere og seminarledere fungerer.

c) Innkalling av førsteårsstudenter til egen samtale hver vår

Et nyttig tiltak er studiekonsulentens innkalling av førsteårsstudentene til egen samtale hver vår. Dette ble for første gang gjennomført våren 2009 for 2008-kullet. Her kan studenten ta opp det han eller hun ønsker å snakke om, enten det er studierelatert eller hvordan man trives på programmet. Studiekonsulenten stiller også noen spørsmål som er felles for alle. Sammenlignet med de andre studieprogrammene på instituttet har det vært godt oppmøte på disse samtalene, med 58-60 prosent oppmøte de siste to årene. Studiekonsulenten skriver en rapport basert på samtalene som er tilgjengelig på hjemmesidene, og denne brukes også av tilsynssensor til den årlige tilsynssensorrapporten.

d) Tilsynssensors evalueringer

Tilsynssensor har evaluert emner og program hvert år siden KULKOMs oppstart. Samtlige rapporter for perioden 2006-2011 ligger her:
<http://www.uio.no/studier/program/kulkom/studiekvalitetsrapporter/index.html>

Programmets tilsynssensor ble i 2009 tom for videre tanker om endringer/forbedringer, og ble byttet ut før tiden. Dette aktualiserer spørsmål om fireårsperioder for tilsynssensorer er et

fornuftig antall år. I samtaler med fakultetet har programleder foreslått kortere perioder. Nå skal det også sies at vi i programledelsen har vært fantasiløse når det gjelder bruken av tilsynssensorer. Vi trodde disse måtte benyttes etter tidligere oppgitt mal. Først i fjor, på et fellesmøte med fakultetet, skjønte programleder at vi også kunne legge inn andre typer bestillinger. I kommende tilsynssensorrapport har vi derfor vært mer kreative, blant annet ved å be om ideer til å bedre integreringen av sosialantropologi i programmet.

Sammenfatning av evalueringsarbeidet

Det er mye lærdom å hente fra det omfattende og systematiske evalueringsarbeidet og fra det strukturerte samtaleopplegget med studentene. Evalueringer og rapporter er lagt frem og diskutert i programrådsmøter. I den grad programrådet har vært enig i innspill og ser muligheter for å forbedre programmet, har vi gjort endringer. Studentenes innspill er en av hovedgrunnene til at programmet fungerer så godt. Evalueringsrapporter legges, som nevnt, ut på nett. De formidles også muntlig til studentene på de aktuelle emnene.

Programrådets opplevelse er at KULKOM-programmet er gjennamevaluert. Kanskje er det for mye enn for lite av denne type rapportering. Faren er at også studentene får nok – og derfor ikke bryr seg om å svare. Her kunne vi trenge innspill til hvordan bruke evalueringer bedre, slik at vi kan styrke studiekvaliteten på programmet.

3. GJENNOMFØRTE TILTAK

3.1 Gjennomførte forbedringer/tiltak underveis 2007-2012

a) Undervisning KULKOM1001

Endringer av pensum gjøres fortløpende. Men en omfattende pensumrevisjon ble foretatt i forbindelse med antropologi- og sosiologipensumet på KULKOM1001 i 2007. Den ser ut til å ha styrket disse to fagene for førsteårsstudentene. Også i 2012 ble det foretatt noen relativt omfattende pensumendringer på dette emnet.

Fastere struktur og mindre valgfrihet de tre første semestrene ble innført i 2006-07.

Ny eksamensform ble innført på KULKOM1001 høsten 2010 – nærmere bestemt en mappeevaluering bestående av to seminaroppgaver og sekstimers skoleeksamen.

Skrivekurs ble lagt inn i undervisningen (i selve forelesningsrekken) på KULKOM1001 i 2010.

Obligatoriske seminarer ble i 2012 innført på vårens seminarer på KULKOM 1001. Dermed er alle seminarer på KULKOM gjort obligatoriske (innebærer 75 prosent tilstedeværelse).

Tidligere KULKOM-studenter trekkes inn i undervisning med tanke på erfaringsformidling. 2009.

b) Undervisning KULKOM3090

Ny vektning mellom muntlig og skriftlig eksamensform ble i 2008 innført på KULKOM3090.

Ny eksamensform med justerende muntlig ble innført på KULKOM3090 i 2010.

Eget bibliotekkurs (litteratursøk i forbindelse med bacheloroppgave) ble lagt inn i forelesningsrekken på KULKOM3090 i 2010.

En ny type emneoppgave ble innført på KULKOM3090 i 2011. Studentene får nå en åpen oppgave i stedet for en rammeoppgave de må utforme sin bacheloroppgave innenfor.

c) Studentkontakt

I februar 2007 startet ordningen med at studiekonsulentene innkaller hver og en av førsteårsstudentene til obligatorisk møte med tanke på videre studieløp. Gjennom disse samtaler fanger vi opp mye av det som skjer blant studentene, ikke minst med tanke på å kunne forebygge problemer som misnøye, frafall og lignende. Ordningen vurderes som tidkrevende, men svært vellykket.

KULKOM var med i pilotprosjektet "Utvidet semesterstart" høsten 2010. Selv om programmet allerede hadde en svært god fadderordning, har opplegget gitt bedre og forlenget kontakt mellom viderekomne og nye studenter. Kurs i læringsstrategier er del av opplegget.

KULKOM ble valgt ut til å være med i et tilsvarende pilotprosjekt, «Pluss», høsten 2012. To andreårsstudenter på KULKOM har vært Pluss-faddere og holdt to kurs for førsteårsstudentene. Første kurset omhandlet studieadferd og studiestrategier, mens det andre kurset tok for seg eksamen og eksamenshåndtering. Tilbakemeldingene fra fadderne er at det er godt oppmøte med cirka 30 studenter på hvert kurs, og at spesielt eksamenskurset ble satt stor pris på av alle som deltok.

d) Organisatoriske endringer

Våren 2009 ble det administrative ansvaret for Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon overført fra SV-fakultetet til Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Dette førte til en viss omorganisering av den daglige driften, men har ikke hatt konsekvenser for det faglige innholdet.

Ved bortfallet av Særavtalen, som Universitetet i Oslo tidligere hadde, ble det våren 2009 innført nye arbeidsavtaler med de involverte enhetene i programmet.

KULKOMs studenter er – blant annet etter påpekning fra programleder – blitt bedre representert i styret ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi.

En offisiell avtale om samarbeid og arbeidsdeling mellom de fire enhetene som er involvert i Bachelorprogrammet kultur og kommunikasjon ble utformet i 2012. Denne vil lette ansvarsfordelingen mellom de ulike instituttene som er med.

e) Formidling

Nye læringsmål ble laget i 2007.

En informasjonsbrosjyre, kalt Faktaark, ble utviklet i 2009: «Hva kan en som har tatt Bachelorgraden i kultur og kommunikasjon?» Denne kan brukes som vedlegg til CV, gis til arbeidsgivere, informere nye studenter om læringsutbytte osv. Denne ble oppdatert av Programutvalget høsten 2012.

Intervjuer med tidligere KULKOM-studenter som nå er i arbeidslivet er lagt ut på nett. (Disse vil vi lage flere av.)

Ny fagspesifikk karakterbeskrivelse for KULKOM ble utformet i 2010.

Ny programbeskrivelse ble laget i 2012.

Nye emnebeskrivelser for KULKOM1001 og KULKOM3090 ble utformet først i 2007, siden i 2012.

KULKOMs Programutvalg har laget en ny logo som gir identitet til programmet (benyttet øverst til venstre i egenevalueringen). Den strider noe mot Universitetet i Oslo sine egne maler, uten at vi har latt oss stoppe av det.

Programleder har, som tidligere nevnt, i en årrekke presentert programmet på *Åpen dag* og på *Faglig-pedagogisk dag*, som er for lærere (vi håper sistnevnte videreformidler informasjon om programmet til sine elever).

4. HOVEDUTFORDRINGER – SAMMENFATNING

4.1 Utfordringer

Det er ett område vi særlig vil vektlegge i arbeidet fremover: *Å få integrert sosialantropologien bedre* i programmet. Det har vært relativt lett å gjøre noe med sosialantropologiens innhold og plass i våre egne tverrfaglige emner. Her er det lagt ned en del arbeid i å finne gode pensumtekster. Blant annet brakte vi inn Thomas Hylland Eriksens lærebok – og mannen selv som underviser – i sosialantropologi på innføringsemnet på KULKOM1001 for et par år siden. I hans bok presenteres sosialantropologien på en fin og relevant måte i forhold til programmets overordnede tematikk (selv om den et lite oppdatert i forhold til forskningen på kultur i de senere år). Programleder, som både er sosiolog og sosialantropolog, forsøker også å tydeliggjøre antropologiens plass i studiet. Hun har hatt møter med foreleserne på sosialantropologi om dette. Fremover vil hun, etter råd fra studentene, presentere flere konkrete case der studentene kan utnytte de komparative perspektivene sosialantropologien gir.

Ett problem, som vi i programmet har liten kontroll over, er at det første obligatoriske emnet i sosialantropologi ikke er spesialtilpasset våre studenter – slik det blant annet er i sosiologi og psykologi. Sosialantropologisk institutts egne studenter tar dette emnet også, i en annen rekkefølge og med et annet kunnskapsgrunnlag enn våre studenter. Et annet problem, som vi heller ikke har helt kontroll med, er at KULKOMs undervisere i sosialantropologi de siste årene har vært på programmet i kort tid. Underviserne fått andre oppgaver ved sitt institutt/fakultet (Marianne Lien ble forskningsdekan, Ingjerd Hoem ble instituttleder), de har fått store prosjekter (Thomas Hylland Eriksen fikk EU-midler) eller de har reist på feltarbeid (Arve Sørum, Odd Are Berkaak). Siden tverrfaglighet krever en god del samsnacking og tid, er stabile undervisere en fordel, men ikke lett å få til siden antropologiinstituttet er relativt lite og oppgavene mange.

Vi har forhørt oss om mulighetene for å bytte om på SOSANT1400 og MEVIT2110 i studieløpet. Antakelsen har vært at forankringen av sosialantropologien i KULKOM da vil bli bedre dersom faget kommer tidligere, og dermed kan vekke interessen. Det ville også være fordelaktig med tanke på den høye vanskelighetsgraden i MEVIT2110. Organisatorisk har imidlertid ikke dette vært mulig å få til.

Nå skal vi ikke overdrive problemet: Det at få studenter velger sosialantropologi som fordypning er ingen stor sak. Erfaringsmessig har fagenes popularitet variert over tid. Og det er ikke i og for seg et mål at studentenes valg av fordypning skal være jevnt fordelt. Studentene rapporterer dessuten at SOSANT1400 har blitt mer håndgripelig enn tidligere. Men tilsynssett, som selv er sosialantropolog (UiB), har sett og påpekt tendensen. Han er derfor bedt om å undersøke mulighetene for å integrere sosialantropologien bedre i KULKOM i forbindelse med sin neste rapport. Et forslag er at KULKOM gjennomfører en egen undersøkelse av KULKOM-studentenes erfaringer fra SOS1400 høsten 2013.

Videre er det områder vi bekymrer oss over, men som vil kreve *systempåvirkning over tid*:

Selv om det i akademia er mange pene ord om tverrfaglighet, er det fremdeles slik at *tverrfaglige programmer lett overses* i et hovedsakelig disiplinorganisert universitet. I forlengelse av dette vil vi påpeke at bortfallet av Universitets særavtale rammet tverrfaglige programmer særlig hardt,

selv om man heldigvis fant midlertidige og etter hvert mer permanente løsninger. Om vi skulle ha erstattet interne lærere, som hadde initiert programmet, kontinuerlig utviklet det, samarbeidet om å lage lærebøker til det og i det hele tatt brent for programmet, ville det smadret den kvaliteten og samkjøringen av perspektiver som møysommelig er blitt opparbeidet siden programmets start.

En annen og relatert utfordring er *hyppige endringer i de involverte disiplinenes bachelorstruktur*. Siste år har tre av de fire involverte disiplinene i vårt program foretatt store omkalfatringer. Disse har vært positive – og helt nødvendige – på disiplinnivå. Men de skaper svære problemer for vårt program, som fra starten av var lagt opp med en klar progresjon i studieløpet. Den er nå forkludret. I fakultetssammenheng har vi hørt om hvor viktig det er å lage god progresjon i treårige bachelorløp, at emner på 1000-nivå etterfølges av emner på 2000-nivå og deretter emner på 3000-nivå. Det høres flott ut. Utviklingen på vårt program går i motsatt retning. Progresjon fra ett emnenivå til et annet er ikke bare vanskelig, men til tider umulig å få til. Når et involvert institutt eksempelvis flytter et emne fra vår til høst, får det store konsekvenser for den fine veven vi har laget i vårt integrerte program. Mye må da byttes om. Når psykologiinstituttet øker kravene for å kunne gå videre til master, blir det lite rom for utveksling. Noe tilsvarende vil skje for de studentene som velger fordypning i sosiologi i 2013. Dette fordi sosiologiinstituttet innfører en årsenhet, og at lærerkreftene da er for få til å gi et metodeemne mer enn én gang i året. En gladmelding oppi dette er at Institutt for medier og kommunikasjon vurderer å gi våre studenter et helt eget og spesialtilpasset emne som kan erstatte et obligatorisk emne som ikke helt har fungert for oss (MEVIT2110, som gis til våre førsteårsstudenter, og som derfor burde vært på 1000-nivå).

En tredje og relatert utfordring er at tverrfaglige programmer *krever mye kommunikasjon* på tvers. Vi har skjerpet kravene til tidlig informasjon om endringer i de involverte instituttens programmer. Denne har blitt bedre. Men stadige utskiftninger i de ulike instituttens administrasjon gjør dette til et kontinuerlig arbeid. Her kan det nevnes at også KULKOM sliter med noe av det samme: Det har vært hele seks studiekonsulenter på programmet de siste syv årene. Hver og en av disse har vært topp kompetente, men vil selvsagt bruke tid på å sette seg inn i det relativt komplekse studieprogrammet. Heldigvis har det vært stabilitet på programledersiden siden 2006. Men selv programlederen strever med å holde seg oppdatert på alle detaljene og endringene i programmet.

KULKOM har et svært godt forhold til SV-fakultetet, som er overordnet ansvarlig for programmet, og også til Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi (ISS), som vi nå administrativt er lagt til. Men KULKOMs programleder (som «heldigvis» også sitter i styret ved ISS) har i perioden tatt opp noen prinsipielle diskusjoner om *styringsstrukturen*: Både KULKOM og ISS har egne styrever. Hvem skal ha det avgjørende ordet ved en evt. interessekonflikt, for eksempel i økonomiske spørsmål? Og hvordan er samordningen mellom de to styrene tenkt? Etter som vi ser av *Rapport fra utvalg for vurdering av fakultetets tverrfaglige bachelorprogrammer* slås det fast at ved eventuelle interessekonflikter på instituttnivå ”vil fakultetet være ansvarlig for å ivareta de tverrfaglige programmenes interesser”. Slik klar tale er vi fornøyd med. Men dette reflekteres ikke i styringsstrukturen, selv om det nå nylig er opprettet halvårlige møter mellom instituttleder ved ISS og programansvarlige for de fire tverrfaglige programmene ved instituttet.

4.2 Sammenfattende begrunnelse for programmets videreføring

Sist programmet ble evaluert var det fremdeles ganske nytt, og strukturen var langt fra på plass. I 2013 kan Bachelorprogrammet i kultur og kommunikasjon feire tiårsjubileum, og mye har gått seg til. La oss sammenfatte funn og vurderinger i egevalueringen:

Programmet tiltrekker seg flinke og engasjerte studenter, mange av dem kvinner. Underviserne er høyt kvalifiserte professorer med et stort faglig engasjement. Mange av underviserne har vært med i programmet over lang tid, noe som gir kontinuitet. Vi har fått laget, og forsøker stadig å lage meningsfulle og varierte eksamensordninger på de emnene vi selv utformer. Evalueringene av de obligatoriske emnene på programmet er gjennomgående gode. Studentene ser etter hvert helheten i programmet. Det at de har måttet ta samme emner de tre første semestrene skaper både helhets- og kullfølelse. Frafallet er mindre enn på sammenliknbare programmer. Studentenes gjennomføringsgrad er høy og karakterene er gode (over gjennomsnittet for SV- og HF-fakultetet). Programledelsen jobber kontinuerlig med å tydeliggjøre læringsutbyttet i programtekster og undervisningsopplegg. Studentene finner stort sett den informasjonen de trenger. Mange drar på utveksling, noe de har stort utbytte av.

Samarbeidet mellom den faglige/administrative ledelsen og studentene er godt. Selv om ledelsen og lærerne støtter sosiale tiltak, er det imidlertid studentene selv – og ikke minst Programutvalget – som skal ha hovedæren for at det sosiale miljøet er så utmerket på programmet. Gjennom flere år har det vært rekordmange studenter med på fadderordningen. Det har til tider vært kamp om verv i programutvalget. Programutvalget arbeider målrettet og er en inspirasjonskilde i miljøet. Og representantene er gode på å viderebringe erfaringer og engasjement fra ett kull til et annet. I referatet fra Programutvalgets siste møte (14. november 2012) står det at det sosiale livet på KULKOM «er veldig godt» pluss følgende formulering: «Når vi ser tilbake på arrangementer og ting vi har snakket om, ser vi at vi har en svært høy gjennomføringsrate, og dette tross skyhøyt ambisjonsnivå. Det er moro.»

Vi mener denne sammenfatningen er en god begrunnelse for KULKOM-programmets fortsatte eksistens.